Azerbaijan, Nakhijevan, Julfa
Destruction of the Armenian cemetery
by Azeris

(in Armenian)

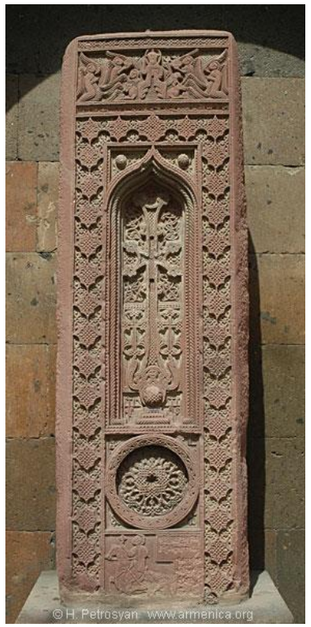

By Edic Baghdasarian

Armenian Research Center

ISBN: 978-1-990573-16-3

Toronto - Canada

Էդիկ Բ. Բաղդասարյան

Ադրբեջան, Նախիջևան, Ջուղա
Հայոց գերեզմանոցի ոչնչացումը
ադրբեջանցիների կողմից

Հայկական Ուսումնասիրությունների Կենտրոն

Էդիկ Բ. Բաղդասարյան

Ադրբեջան, Նախիջևան, Ջուղա Հայկական գերեզմանատան ոչանչացումը ադրբեջանցիների կողմից

Հայկական Ուսումնասիրությունների Կենտրոն
ISBN: 978-1-990573-16-3
www.Edic-Baghdasarian.com

Տորոնտո – 2023 - Կանադա

Բովանդակություն

Առաջաբան 5

Ներածական 7

Ադրբեջանն ըստ հայկական որոշ աղբյուրների 7

Երեք պատմական փաստաթուղթ 11

Նախիջևան 16

Նախիջևանի անունով բնակավայրեր 17

Հայկական Նախիջեւանը եւ պատմության ադրբեջանական նենգափոխումը 19

Դրոն ձեռնարկում է հարձակում 29

Հայկական տարածքների հարցը 1921թ. մարտի 16-ի 37

Մոսկվայի և հոկտեմբերի 13-ի Կարսի պայմանագրերում 37

Սովետ. Հայաստանի տարածքային կորուստները 1921-1936 թթ... 38

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ-Ի, ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՍՍՀ-Ի ՈՒ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՍՍՀ-Ի ՄԻՋԵՎ ՄԻ ԿՈՂՄԻՑ ԵՎ ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ՄԻՋԵՎ՝ ՄՅՈՒՍ ԿՈՂՄԻՑ, ՌՍՖՍԻ-Ի ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ ԿԱՐՍՈՒՄ ԿՆՔՎԱԾ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐԸ 13 Հոկտեմբերի 1921թ. 46

ՆԱԽԻՋԵՎԱՆԻ ՏԵՐԻՏՈՐԻԱՆ 60

Ջուղա 61

Ջուղայի Հայկական գերեզմանատան ոչնչացումը 63

Ոչնչացման նախապատմություն 66

Կրկնակի պահանջները 2003 թ. 68

Միջազգային արձագանք 69

Ադրբեջան 70

Եվրոպական Միություն՝ Եվրամիություն 71

Եվրոպայի խորհուրդ՝ Եվրախորհուրդ 72

Իրան 73

Միացյալ Նահանգներ..... 73

Գիտության Զարգացման Ամերիկյան Ասոցիացիյի 2010 թվականի արբանյակային 75

լուսանկարների վերլուծություն 75

Գնահատում..... 75

Միջազգային արձագանքի քննադատություն..... 76

Ադրբեջանի արձագանքը Գերեզմանոցի ոչնչացման մասին

Կամ ճշմարտության ու պատմական փաստերի

հերթական թուրք-ադրբեջանական հերքումը..... 77

Բարձր լուծաչափով արբանյակային պատկերներ և մշակութային իրերի ոչնչացումը 80

Ադրբեջանի Նախիջևանում..... 80

I-Ներածություն..... 80

II. Մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ..... 83

III. Արդյունքներ 84

IV. Եզրակացություն 88

Հայկական Հին Ջուղայի գերեզմատանակ նկարներից 90

Ջուղայից փրկված խաչքարերը 113

Ադրբեջանի իշխանությունների թալիբների նման գործողությունների քաղաքական հետևանքները 121

Առաջաբան

Արդեն մոտ 100 տարի է, ինչ Կովկասի տարածաշրջանի Արաքս գետի հյուսիսում որպես պետություն օգտագործվում է «Ադրբեջան» կեղծ անվանումը: Մինչ այժմ բազմաթիվ գրքեր և հոդվածներ են հրատարակվել մի քանի լեզուներով՝ ուղղելու այս պատմական սխալը, որը միտումնավոր արվել է քաղաքական հեռավոր նպատակների համար, որը և՛ թուրքական տարածքի, և՛ ռուսական իմպերիալիզմի ընդլայնումն էր:

*Վերջին դարում պատմական Աղվանքի տարածքի վրա Ադրբեջանի անունը դնելը, որը հնում Իրանական և Արաբական աղբյուրներում կոչվում էր Արան (Արրան*ارّان ، آران*) և Շիրվան* (شيروان) *պատմության մեջ մեծ թյուրիմացություններ և կեղծիքներ է առաջացրել: Որոշ ծավա-լապաշտ պետություններ, ինչպիսիք են Թուրքիան, «Ադրբեջանի Հանրապետությունը», Ռուսաստանը, Արևմտյան Եվրոպան և Հյուսիսային Ամերիկան, որոշ գործակալներ են վարձել պատմական փաստերը շահարկելու և Աղվանքի պատմությունը կեղծելու համար, մինչդեռ այս տարածքը ոչ մի կապ չունի Իրանական Ադրբեջանի հետ, որը միշտ եղել է Իրանի նահանգ և գտնվում է Արաքս գետի հարավային կողմում և մինչև 1918 թվականի հունիսը պատմության ընթացքում այդ գետի հյուսիսային շրջանի համար «Ադրբեջան» անվանումը երբեք չի օգտագործվել:*

Այսօր կեղծ պատմությունը տարածված է աշխարհի շատ մասերում: Պանթուրքիստները ամենանշանակալի օրինակներն են: Նույն կերպ Հայոց պատմական Նախիջևանը զոհվեց

Եվրոպական պետությունների, Թուրքիայի, Սովետական Ռուսաստանի ծրագրով և հայկական ու իրանական կողմերի անգործության պատճառով մնաց այդ կեղծ «Ադրբեջանի» կազմում։ Արևմուտքը իր հակառուսական ծնագրերը իրականացնելու համար ծրագրեց վերացնել Հայ ժողովրդին ու Հայաստանը, միացնել իր կամակատար Թուրքիային Նախիջևանին ապա կտրել հայկական հողերը՝ միանցնել այդ գիծը Կեղծ Ադբեջանին, ապա այն շարունակել մինչև Սիբիր, Յակոտիա ու Չինաստանի կեղծ «Ույղուրների նահանգ» (Ույղուրները մյուս թուրքական ցեղերի պես եկվորներ ենևև այստեղ), այդպիսով շրջապատել Ռուսաստանը և քայլ առ քայլ խեղդամահ անել այն, ապա անցնել Չինաստանի ոչանչացման ծրագրին։

Սույն աշխատությունը նվիրված է Հայկական Ջուղայի գերեզմանատան ու Նախիջևանի մի շարք հոգևոր-մշակութային կոթողների ավերման Արևմուտքի՝ ԱՄՆ, Եվրոպա, Թուրքիայի, «Ադրբեջանական» ծրագրի հետևանքներին։

Աշխատել ենք նյութը ներկայացնել հնարավորինս հակիրճ սակայն բովանդաալից, ընթերցողի համբերությունը չշահագործելու նպատակով։

Էդիկ Բաղդասարյան
Հայկական Ուսումնասիրությունների կենտրոն
Մայիսի 5, 2023թ.
Տորոնտո, Կանադա
www.Edic-Baghdasarian.com